

**Gratia Dei Ter Optimi, Terqve Maximi, Serenissimiqve Ducis Regentis,
Universitatis Nutricii Magnificentissimi. Disputatio Circularis Prior De Universali
In Genere**

Rostochii: Literis Joh. Wepplingi[i], [1705]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn100255991X>

Druck Freier Zugang

Ru phil 1705
Hildebrand, Christian

45.
712

J. J!
GRATIA

DEI TER OPTIMI, TERQUE MAXIMI,
SERENISSIMÆ DUCIS, REGENTIS,
UNIVERSITATIS NUTRICII
MAGNIFICENTISSIMI,
DISPUTATIO CIRCULARIS

PRIOR
DE

UNIVERSALI
IN GENERE

QUAM
SUB PRÆSIDIO

CHRISTIANI HIL
DEBRANDI,

PROFESS. DUGAL. ORDIN. PUBL. ET TO-
TIUS UNIVERSITATIS SENIORIS,

DIE ANN. MDCCV.

PLACIDÆ COMMILITONUM DISQUISITIONI
SUBMITTIT

RESPONDENS

JACOBUS CHRISTOPHO-
RUS Sandt/

DURLACO BADENSIS,
SS. THEOL. & PHILOS. STUD.

ROSTOCHII,

Literis Joh. Wepplingi, SEREN. PRINC. & Acad. Typogr.

1705

GRAND
DEI TER OPTIMI TERRE MAGNE
SERENISSIME DUCIS REGNI
UNIVERSITATIS ROSTOCK
MAGNIFICENTISSIMA
DISPUTATIO CIRCULARIS
PRIOR

DE
UNIVERSALI
IN GENERE

ANNO
SUB RESIDIO
CHRISTIANI HIL
DEBRANDI

PROFESS. DUCAL. ORDIN. PUBL. ET TO
THE UNIVERSITATIS ROSTOCK
IN ANNO MDCCX
PLACIDE COMMITTOREM DISPOSITIONI
SUBMITTIT
RESPONDENS

JACOBUS CHRISTOPHUS
RUS
DURACO BARBERS
22 TOROL & PHILIP STRO

I. N. J.

PRÆFAMEN.

Riusquàm ad doctrinæ seu operis determinationem descendamus, pauca quædam de autore & scopo, quæ sibi in hoc tractatu propositum habuit, præmittamus. Et initio sciendum est, doctrinam Universalium seu Prædicabilium non esse Aristotelis inventam, licet in Organo eius reperiat, eamq; quod ex ipsis Prædicamentis constat, non

ignoraverit. Sed potius autorem hujus operis Malchum cognomento Porphyrium, natione Phœnicem, patriâ Tyrium (sive ut Baron: Tom. 2. Anno. pro certo affirmat, natione Judæam, Batanæ, quæ est in Judæa, civitas,) natum fuisse, prout Connimbr. in *Proem. in Isagog. Porphyrii* referunt. Doctrinâ, quam in genere professus est, Platonica fuit, id quod Scripta ejus dilucidè declarant. Præceptores habuit Plotinum & Longinum Criticum. De illo Marsilius inquit. Quis hunc audit, Platonem se audire putet: aut enim in Plotino Plato revixit, aut Dæmon idem prius Platonem, deinde Plotinum afflavit. Hic, non solum Porphyrii Præceptor, sed etiam Zenobiæ, Palmyrenorum Reginae à Consiliis fuit. Quem Eunapius vocat Bibliothecam vivam & ambulans museum. Condiscipulum salutavit Porphyrius Origenem ut Eunapius in ejus vita commemorat. Vixit autem Aureliano & Diocletiano, deinde Constantino, Imperatoribus. Cum autem Scholam suam auditoris aperiret, inter alios Chrysaorium Romanum patricium auditorem habuit, cujus rogatu opus hoc edidit. Cum enim Chrysaorius Romæ agens, in Aristotelis Categorias incidisset, nec eorum Intelligentiam assequeretur, à Præceptore, qui tunc ut videtur, apud Lilybæum Siciliae promontorium in Etnæ ignis historia componenda occupabatur, per literas petiit, ut sibi hunc *εἰς τὸν ἄνω* in Ari-

A 2

stote,

Notulis Prædicamenta Conseriberet libellum, atque id obti-
 nuit. Ad hunc tractatum in specie, quod attinet, is nec Pla-
 tonicæ Philosophiæ nec hæretici aliquid sapit, sed plane
 peripareticus & ex Aristotelicæ doctrinæ fontibus hau-
 stus est teste Regio *probl. 1. de Universalib. in genere*. Liceat
 autem Porphyrius Apostata fuerit. A fide enim Christiana
 quam antea professus fuerat, ob leuem aliquam causam de-
 fecit, & plurimâ contra eandem Scripta edidit, quæ partim
 ab Hieronymo, partim ab Augustino refutata sunt, tamen in
 Scholis Christianorum hodiè legitur: juxta monitum D. Au-
 gustini: Philosophi qui vocantur, si quæ fortè veræ & fidei
 nostræ accommodata dixerunt, non solum formidanda non
 sunt, sed ab eis etiam, tanquam injustis possessoribus in usum
 nostrum vendicanda. *L. 2. de doctr. Christ. c. 40.* Inscritur
 autem hic tractatus *ἑσσυωγῆ* i.e. Introductio, quæ nihil aliud
 est, quam Institutio, quæ quis à primis elementis in aliqua
 arte seu doctrina imbuatur. Ita Porphyrius Chrysaorium
 suum præeunte hac doctrina de quinque Vocibus, Genere
 videlicet, Specie, Differentia, Proprio & Accidente (quæ com-
 muni nomine Universalia appellantur) imbuere voluit in
 meliori & vera Prædicamentorum cognitione, qui primarius
 Porphyrii scopus fuit. Nos itaque hac Dissertatione, DEO
 gratiam largiente, de Universalibus in genere acturi sumus.

§. 1.

 niversalia esse, certissimum est, de quo
 dubitare, amentia est, inquit Sanchez *in*
Comm. in Arist. Logicam Quest. 33. p. 111. 233.
 Quæ conclusio communis est omnium
 conceptio, uno excepto Epicuro.

§. 2. Probatur partim ratione, partim expe-
 rientia: Ratio desumpta ex Thomæ Aquin: Opu-
 sculo 55. Nam secundum Arist. *1. Meth. cap. 1.* Omnis
 homo naturâ scire desiderat. Sed scientia pro hoc
 statu, non est singularium, sed Universalium. E-
 Universalia sunt. Nam quæ sunt infinita & incerta
 sciri

sciri non possunt. Sed singularia sunt talia E. sciri non possunt. Ergo scientia debet esse de Universalibus i. e. de rebus ut stant sub universitate, cum desiderium naturæ non sit frustra, quod omnino esset, si nullus scientiam assequeretur pro hoc statu. 2. Experienciâ probatur. Nam experienciâ compertum est, nos intelligere hominem in communi, non intellecto Petro, aut Paulo. Sed ille homo in communi cognitus est universalis, quia affirmabilis est de multis. Ergo Universalia sunt. Et quia hæc Veritas est communiter recepta, non ampliore indiget confirmatione.

§. 3. Dicis, quod de DEO possimus habere scientiam, qui est aliquid singulare. Resp. Homo non solum inclinatur ad habendam de DEO scientiam, sed etiam ad habendam scientiam rerum naturalium; sed illa scientia est Universalium E. Universalia sunt. Et præterea, quia scientiam, quam pro hoc statu de DEO habemus, sub quadam ratione communi habemus E. Universalia esse necesse est. Quia cum Intellectus noster pro hoc statu cognoscat per abstractionem à phantasmatis, debet *primario* cognoscere Universalia & singularia *secundario*. Et ad habendam de DEO scientiam, debent præcedere multæ demonstrationes rerum naturalium, & illæ debent esse Universalium. E. sunt Universalia.

§. 4. Notes autem velim, quod hocce Verbum substantivum (esse) non significet esse existentiz, sed significat esse, quod Universalia habere possunt quodcunque sit illud, ut accuratè optimeq; notat Cajetanus in l. Poster. Aristot.

§. 5. Quod ad opinionem Epicuri ejusque secta.

A;

sectatorum, summam felicitatem, uti Sanchez ex Thomæ Aquin. *Opusc. 55. refert*, in corporis voluptatibus constituentium, attinet, dixerunt, *nihil esse præter id, quod sentitur ac videtur*: ac subinde negarunt Universalia esse. Et licet hæc opinio, suam ob apertam falsitatem, non egeat quâdam impugnatione; arguitur contra illam: Nam dum isti Philosophi, seu potius Philosophiæ destructores, assererent, *omnia esse singularia*, quâdam propositionem affirmabant, quæ rebus omnibus competere poterat, nimirum & huic homini & illi. Nam hic homo erat singularis & hic equus, & cætera. Ergo illud Prædicatum singulare, erat Universale, quia prædicabatur de pluribus. E. ipsi dum dicebant, omne, quod est in mundo esse singulare seipsum destruebant, quia in illa propositione aliquid erat universale. Et dum ipsi dicebant, *animam esse quoddam corpus subtile*. Jam anima illa erat subtilis, nam prædicabatur de hac anima & de illa, atque ita assererent quâdam propositionem, quæ secundum ipsos animæ competere poterat: ipsi ergo se destruebant, & dum universale negabant, id affirmabant. Insuper hoc præstat homo cæteris animalibus, quod illa nonnisi singularia percipiunt: Homo vero per Intellectum aliquid magis excelsum agnoscit & ista sunt universalia, quia cognoscit Petrum & Paulum, eandem hominis habere naturam: Et cum illa singularis esse non possit, subinde Universalis esse debet.

§. 6. Inter Doctores autem disceptatur, quodnam sit hujus tractatus de Universalibus seu Prædicabilibus subjectum. Quidam quinque ipsas
Vo-

Voces, utpote Genus, Species &c. Subjectum esse hujus tractatus affirmant, quatenus utiles sunt ad Prædicamentorum Doctrinam cognoscendam. Confer Ammonii *Præfat. in Porphyr.* Item Boetii *Dial. prim. col. 2.* Et Averrois *Prolog. magn. in Posteriori*
 §. 7. Nonnulli autem uti Scotus q. 7. in *hunc. librum*, ejusque Subtilitatis admiratores sectatoresque & Loyanientes, Subjectum hujus tractatus, *Universale esse*, reantur. Et si rem penitius inspiciamus, deprehendimus, utrosque verisimilibus niti rationibus.

§. 8. *Priores* assertum suum his roborant argumentis. 1. Objectum operis alicujus illud est, quod autor explanandum proponit. Sed Porphyrius has quinque explicuit voces. E. ipsæ voces sunt materia subjecta. 2. Chrysaorius explanacionem harum vocum à Porphyrio petiit ad intelligenda Aristoteles Prædicamenta. E. Si Porphyrius respondit ad rem, hanc ipsam inculcavit. 3. Logica tota est de sermone. Hic Liber de Prædicabilibus est Logices pars. E. illius est sermo utique non alius, quam hæ quinque voces.

§. 9. *Posteriores* sequentibus militant rationibus: 1. quia Universale est unum. Et argumentantur. Cujuscunqve tractatus subjectum, quoad fieri potest, unum esse oportet. Universale est unum. Ergo Universale est hujus tractatus Porphyriani Subjectum. 2. Quia explicatio universalis pertinet ad Logicam, in quâ ex professo & universim traditur. Exinde tale necesse potest argumentum: Quicquid ex professo & universim in tractatu aliquo traditur illud est ejus Subjectum proprium. Atqui expli-

explicatio Universalis pertinet ad Logicam & ex
professo & universim in illa traditur, Ergo concedendum est, quod in hoc tractatu Universale proprium illius sit Subjectum.

§. 10. Nos præeuntibus Conimbric. in Procem. in Isag. Porphyr. accedimus ad sententiam Scoti & Lovaniensium, asserentium, Universale esse hujus tractatus Porphyriani Subjectum. Non tam secundum rationem Universalis, quam Prædicabilis. Cum enim quinque Voces non sint unum, nec habeant unitatem, nisi in Universali in communi; non quoque possunt Subjectum Isagog. Porphyrii esse sed relinquitur Universale, quod sit ejus Subjectum.

§. 11. Jam procedimus ad Universalis definitionem. Doctores autem primæ Philosophiæ non stomachabuntur, si extra Logices oleas, aliquantò vagantes, in Metaphysices vireta excurremus, potius, ut hanc doctrinam dilucidiolem lectori tradamus, facile permittent, auguror.

§. 12. In hac doctrina autem Universale & Prædicabile indifferenter usurpantur, & unum idemque quamvis diverso modo, ut in §. 26. docebitur exprimunt.

§. 13. Universale latissime acceptum, est unum quoddam ad multa pertinens vid. Jac. Martini *Exerc. Metaph. Exerc. 8. p. m. 276.*

§. 14. Tribuitur autem & incomplexis & complexis. Universale complexum est propositio integra, & quidem *vel illa* cujus Subjecto Universale signum est appositum ut O. homo ratiocinatur, O. animal sentit. *Vel illa* in qua Prædicatum omni
sub.

716
subjecto per se & quæ. tale est, competit, ut canis (s.)
latrat. Sed de hoc non agitur h. l.

§. 15. Universale incomplexum variis dicitur modis (1.) enim datur Universale in CAUSANDO, & dicitur Universalis, quæ influit actione, ex parte ejus ita indeterminata & indifferente, ut simul eodem modo in plures diversissimæ naturæ effectus influat aut influere possit, ut DEUS. Stahl. in *tabell. Metaph. XI. p. 72.* (2.) Datur Universale IN REPRÆSENTANDO, quod rem in Universalis, sine omni causa individuante repræsentat, ut cum formatur conceptus hominis in Universalis, quo repræsentatur communis natura hominis, non habita ratione ullius singularis, Conceptus hujusmodi dicitur Universale in repræsentando. B. Bechm. *de Univ. s. Prædicabil. p. 35.* Toletus Universale in repræsentando describit, quod sit id, quod multorum est similitudo, ut imago, inquit, est in mente artificis Universale, quia multorum artificiatorum exteriorum est similitudo & exemplar, *de Universalib. Q. I.* (3.) Datur Universale IN SIGNIFICANDO, quod significat rem Universalem, seu quæ multis inesse apta est. e. g. Homo significat naturam humanam in universalis, equus, significat naturam equinam, in universalis. Unde dicitur Universale in significando. (4.) *Universale* interdum opponitur *particulari* & sic Universale est, quod actu in se omnes complectitur partes, vel quod ex omnibus est aggregatum, quo sensu Theologi Ecclesiam vocant Universalem, eique particulares opponunt Ecclesias. (5.) Denique Universale sumitur pro Universalis IN ESSENDO, quod alio respectu dicitur Universale in prædicando de quo h. l. B. Bechm. l. c.

B

§. 16.

§. 16. Sciendum autem est, quod Universale duobus considerari possit modis; *vel* quoad conceptum primum, seu quoad essentiam, *vel* quoad conceptum secundum seu affectionem. Sub priori ratione universale spectatur quatenus multis inesse aptum est, hoc enim in universali primo concipitur, & dicitur Universale *in essendo*. Posteriori modo consideratur quatenus de multis prædicari potest. Et sic Prædicabile in ordine ad Universale in essendo, se habet ut proprietates seu affectio ejus. Seu universale in essendo ab universali in prædicando in eo differt, quia hoc per causam, illud per effectum traditur. Causa enim, cur aliquid verè possit de multis affirmari, ideo est, quia illud re ipsa est in multis, alioquin non posset verè de illis affirmari, si in eis non esset. Non quia Petrus est homo & in eo natura humana, ideo homo verè de Petro affirmatur. Et quia albedo est in subjecto & ita re ipsa est album, ideo de illo album dicitur. Toletus *de Universal. Q. I. pag. 24. col. 2.*

§. 17. Universale ab Aristotele definitur, quod sit id quod (tanquam unum) pluribus naturæ aptum est inesse *L. 7 Metaph. c. 12*. Cum enim natura una sit, eo respectu univocè, & cum communis multis eadem sit, ea ratione de multis Individuis prædicatur, ut animal in singulis animalibus & homo in singulis hominibus. Exerc. Scherbius *Diss. de Univers. Th. VI.*

§. 18. Itaq; universale primum debet esse ALIQUID UNUM. In hoc enim consistit prima formalis ratio universalis naturæ, ut sit unum quodammodo. Quod enim unum non est, universale non est, sed rerum mul-

multitudo five aggregatio J. Martini *Lib. I. Met. Exerc.*,
§. theor. 5. In hoc quoddicitur (id quod) UNUM, in-
quam ET NOMINE ET RATIONE. Sic enim
Arist. *L. I. c. 8. & 10.* docet: Univerſa eſſe unum
quid, non ſolum Nomine ſed etiam Ratione.

§. 19. Nomine RATIONIS non animi vel
mentis rationem, ut plerique falſò exiſtimarunt:
ſed hæc una & eadem eſt ratione quæ unius ſunt In-
tellectionis, dicimus. Atque ita cum omnes ho-
mines propter hanc ſolam rationem, nempe,
quod communione naturæ humanæ fruuntur, in
genere omnes, una & ſimplici ratione comprehen-
damus, dicimus, eos & ratione convenire & eandem
eſſentiam habere. Tum etiam & animalidem erit in
homine & eqvo, uti Ariſt. *7. Metaph. cap. 13.* ait, ſed
reſpectu generis. Vid. Prælaud. Scherbium loc.
cit. theſ. 8.

§. 20. Hac ergo particula, excluduntur. 1.
Complexa, quoniam ut talia non ſunt unum nomine.
2. Æquivoca, quia non ſunt unum ratione. Ana-
loga vero, quia ſunt unam quidem Nomine & con-
ceptu formali, ita quodammodo, unum ratione,
ſed inæqualiter participata, quodammodo ſunt u-
ni-verſalia ſeu communia. Id quod in cauſa eſt, ut
apud Ariſt. pleraque Analoga tum communia tum
uni-verſalia dicantur ut *L. 3. de partibus animæ in fine*
& 3. Metaph. 3. Uti id annotavit P. à Fonſeca *Inſtit.*
Dial. L. 1. cap. 26. pag. m. 37 circa finem; propè. Talia au-
tem Analoga inæqualiter participata ſunt, unum,
ens, bonum, & ſimilia, idgo ab Ariſtotele quibus-
dam locis, uni-verſalia iſta ſcil., unum, ens, bonum,
vocantur ut *Metaph. cap. 3. & 4.* cum ait, *Ens & u-*

B 2

74478

num esse maxime universalia. Et L. 4. c. 2. tot, ait;
Species unius quot sunt Species Entis. Quibus-
dam vero aliis locis, asserta negare videtur, ut IV;
L. Metaph. c. 2. cum ait: Ens & unum non esse u-
niversalia & eadem in omnibus. Et I. Ethic. c. 6.
ait: Bonum æquè a. Ens non esse quicquam Uni-
versale ac unum, quia in Prædicamentis omnibus
reperiuntur. Sunt enim Universalia Analoga &
Transcendentia, non Universalia Univoca, quæ
verè sint Genera aut Species. Oportet ergo pro-
priè universale, sit unum scil. incomplexum univo-
cum. Toletus Q. 1. d. univers. p. m. 21.

§. 21. Per unum non intelligitur Unitas
numerica. quod enim hoc modo unum est, non po-
test pluribus inesse, quod tamen ad universale re-
quitur, sed intelligitur unitas, per quam id, quod
multis inest, secundum unam eandemque rationem
omnibus illis inest: Sicut natura humana secun-
dum eandem rationem omnibus inest Individuis,
B. Bechm. L. I. cap. 3. pag. 36.

§. 22. Dicitur inesse. Verbum inesse Toletus
explicat & idem esse ait, quod vere rei ipsi conveniat.
Id autem duobus fieri potest modis. Intrinsicè &
secundum essentiam, ut esse hominem, vel ratio-
nale. Extrinsicè & extra essentiam, ut propria &
accidentia, rebus ipsis conveniunt. At non quocunq;
modo Universale inest pluribus, sed ita, ut de illis quo-
que prædicari possit. Non autem satis est, ut nomen
aliquod commune prædicetur de iis, quæ dicuntur
plura secundum aliud nomen: Sic enim nomina
singularia, communia esse judicabuntur; Sed ut
nomen aliquod dicatur commune, necesse est, ut
ut

ut prædicetur, de pluribus *secundum idem nomen*. P:
a. Fon. Instit. Dial. L. 1. c. 26. Nam cum sic univer-
sale in sit pluribus utiq; prædicabitur: Et contra,
si verè de pluribus prædicabitur, verè pluribus ine-
rit Tolet: *De Univers. Q. 1. p. 24. col. 2.*

§. 23. Nota, quod aliquid *hoc modo* possit in-
esse multis, fit duobus modis, (1.) ut in illis, in qui-
bus est non multiplicetur sicut v. g. essentia divina
in multis est, in tribus scil. personis, ut tamen in il-
lis non multiplicetur, cum una numerò essentia di-
vina sit in tribus personis. Et licet vocabulum De-
us, de tribus personis in Trinitate, Nomine & Re,
incomplexè & directè prædicetur: Verè enim se-
cundùm fidem Catholicam & Christianam dicitur,
Pater est Deus, Filius est Deus, Spiritus S. est Deus:
Tamen hoc non habet, ut Deus multiplicetur, mul-
tiplicatis personis. Neque enim ad singulas illas
hypostasies ita per specificas Differentias sive cha-
racteristicas personales contrahitur, ut tot oriantur
Dii, quot dantur personæ. Quoniam non alius Deus
est Pater, non alius Deus, Filius, non alius Deus Spi-
ritus S. adeoque non tres Dii, sed unus Deus est, qui
multiplicatis Personis minimè multiplicandus est.
J. Martini Exerc. Metaph. L. 1. Exerc. 8. Theorem. 5,
(2.) Ut in illis pluribus, quibus divisim inest, multipli-
cetur, seu ut ipsum fiat multa in multis i. e. ad par-
ticularia sive singularia distinctim contrahatur, ut
homo, species illa universalis, apta est, ut in Petro,
Paulo, Thoma &c. divisim multiplicetur, sive ad illa
Individua contrahatur, ita ut de Petro dici possit,
hic homo, de Paulo, hic homo, de Johanne hic homo
atq; ita alius atq; alius homo. Nam licet Johannes

B ; fit

fit homo, & Paulus fit homo; Tamen Johannes non est ille homo, qui est Paulus neq; Paulus ille homo est, qui homo Petrus est. Est enim, uti diximus, alius homo Petrus, alius homo Paulus, alius homo Johannes, adeoq; sunt tres homines, Petrus, Paulus, Johannes. J. Martin. l. c. Hac igitur Universalis affectione à nomine & ratione Universalis excluditur DEUS. Deus enim non est Universale quid, sed omnia quæ in Deo sunt, maximè sunt singularia.

§. 24. Dicis, ut enim hoc nomen, Mundus, non significat *primò* hunc mundum, sed mundum *absolutè*, sub quo concipi possunt plures mundi; Sic nomen Deus, non videtur *primò* significare, hunc Deum, sed Deum *absolutè*, sub quo proinde plures Dii concipi possint. Quare si nomen Mundus, quia significat mundum *absolutè* commune est & Universale; Pari ratione, nomen Deus commune seu Universale erit. *Respond.* Longè aliter sentiendum est, de nomine Deus, atq; de nomine mundus, deq; cæteris hujusmodi. Hæc significant res finitæ perfectionis, quæ quidem communi conceptu concipi possunt, additionemq; singularis perfectionis recipere. Illud autem significat rem infinitæ perfectionis, quæ, cum additionem perfectionis admittere non valeat, non potest accipi, nisi ut designata & singularis. Deus itaque non potest mente concipi, nisi ut singularis. P. à Fonseca *Instit. Dial. L. 1. c. 26. & 27. p. m. 39.*

§. 25. Unde, ut aliquid sit universale, hoc *primùm* habere debet, quod illa multa, quæ respiciuntur ab universali, multa sint in ordine ad naturam importatam per universale, i. e. quod natura importata multiplicata reperiatur in illis, sicut e.g. natura

269
natura humana in Dario, Alexandro & aliis multiplicatur, ut plures numero distinctæ naturæ sint in pluribus Individuis. Requiritur *secundò*, non solum, quod sit unum *quomodocumque*, aliàs Petrus esset universale, qui est unum; Nec sufficit, quod sit in multis, aliàs omnes naturæ particulares, quæ sunt in multis, essent universalia sed requiritur utrumque, & quod sit unum, & quod illud unum sit in multis. Sanchiez in Comm. in Ariff. Log. de *de Universal. Q. 32. col. 1.* Idem docet Thomas de Aquin. quando ait: De ratione universalis est unitas & communitas. *L. de ente & essent. c. 4.*

§. 26. Tandem in definitione Universalis in essendo additur: NATURA APTUM ESSE INESSE, Et sic Aristot. Universale non definitur per actum quod universale sit actu in pluribus, sed per aptitudinem inessendi, seu quod à multis participari aptum est. Tolet. de *Subjecto hujus tract. Q. 1. pag. 32. col. 2.* ita ut Universale aptitudinem habeat, ut sit in pluribus, sive simul, sive successive, universale tamen utriusque censeri debet. Excellent. Mich. Piccartus *Diss. de Univers. th. V.* Dantur enim Universalia, quæ sicut inferiora non habent, sed specie & numero unum existunt, ita nec actu multis insunt ut Sol & Luna &c. Sufficit autem, quod universale aptum sit, non per potentiam externam, sed natura suâ, multis inesse. Sicut enim v. gr. plura individua Solis per naturam DEI absolutam possunt produci, ita in illis omnibus potest universalis natura Solis esse. Vide Thomæ Commen.
in *L. 7. Metaph. Lect. 13.*

COROLLARIA RESPONDENTIS

Universalia ad Doctrinam de Definitione & Divisione exactam scitu & necessaria & utilia, ad exercitium vero ingenii, acquirendamque iudicii promptitudinem, nec non ad ægritudinem animi levandam disciplinæ mathematicis parum sunt ineptiora. Licet cæterum subferbam iudicio Nonnemini: *Personne, Dieu mercy, ne prendintereßt à l'Universel à parler de, à l'astre de raison.*

II. Logicam Cel. Philosophi in Dialect. & Analyt. sat accurate dividunt; quod si tamen sermo objectum ipsius recte dicitur, non minus aptè 4. constituantur Partes; tot namque Mentis operationes principales deprehendimus. Primâ simpliciter aliquid concipitur, Nec obstat quod in se præceptis dirigi nequeat, de quo accurate Præcell. Dn. M. Spinus thes. 3. Disp. 3. Thef. Philos. Salva enim autoritate aliorum, (qui observant Ideam exemplari non semper respondere, quod idem negari non potest, nisi quod simplicium simplex apprehensio, à præconcepta eorum dijudicatione, idea nominis, à conceptu rei, confusa clavis probe discerni debeant, id quod secundæ mentis operationis est) concedo, hoc sub respectu non recte hac de re agi in hæc parte. Quoniam autem conceptuum natura, ab objectis differentia, simplicitas & compositio, universalitas, particularitas, singularitas, claritas, in se spectari possunt, peculiarem merentur locum, uti fontes à rivis, fundamentum ab ædificio, rite recteque discernuntur. Cum pars dein Sec. eò commodius tractet, de Idearum compositione, divisioneque i. e. de propositione ejusque partibus & affectionibus. At quoties difficile rei momentum rationis imbecillitas una propositione non attingit, sed unam ex altera, hancque rursus nonnunquam ex alia colligat, opus habet? hinc III. agit de Syllogismis. Qui hic acquiescunt iis haud sunt dissimiles, qui ligna cedere docent, modum in ædificium eadem coaptandi reticentes; Hinc quare à peritioribus additur in qua singulis argumentis proprius monstratur locus & ordo, Endoctrinam de Methodo. Cujus præcipue Regulæ: à facilioribus ad difficiliora, à simplicibus ad comp. progrediendum; vix unquam, melius quam hac ipsa tractatione satisfieri existimo.

III. Hominis proprium in 4. modo aut non est, risibile esse, aut quævis alia quidvis agendi potentia est, s. enim faciei spectes cæterorumque membrorum motum; bruta, gestus quoslibet experientia, dari, quid repugnat? s. comirem iis rationem notes, cur saltabilem, ludibilem, musicabilemque esse pro proprio non agnoscis? Et tum quoniam sub uno conceptu inferiora rectius exprimentur, facultas membras sua rationaliter movendi hominis proprium strictè tale dicendum foret.

IV. Ita dispntare, ut penes Respondentem maneat veritas, Philosophos non decet.

V. Quod hodie Theologis fanioribus sunt Fanatici, id olim pari-
oribus Philosophis fuere Scholastici. de quorum Theol. & Philos. Magnif. D.
PECHT, Patronus noster Maxime Vener. quid iudicet vid. Coll. Hist. Sec. XV lrc. II.
Totum.

(O)

6.
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

219

rio, Alexandro & aliis multi-
 merò distinctæ naturæ sint in
 Requiritur *secundò*, non so-
 n *quomodocumque*, aliàs Petrus
 est unum; Nec sufficit, quod
 omnes naturæ particulares, quæ
 sunt universalia sed requiritur u-
 num, & quod illud unum sit
 in Comm. in Arift. Log. de
 1. Idem docet Thomas de
 De ratione universalis est uni-
 . *de ente & essent. c. 4.*
 em in definitione Universalis
 NATURA APTUM ESSE
 istot. Universale non definit
 ersale sic *actu* in pluribus, sed
adi, seu quod à multis, parti-
 olet. *de subjecto hujus tract. Q.*
 Universale aptitudinem habe-
 five simul, five successive, u-
 e cenferi debet. Excellent.
de Univers. th. V. Dantur e-
 sicut inferiora non habent, sed
 mexistunt, ita nec actu mul-
 ta &c. Sufficit autem, quod
 non per potentiam externam,
 inesse. Sicut enim v. gr. plura
 aturam DEI absolutam possunt
 omnibus potest universalis.
 Vide Thomæ Commen-
Metaph. Lect. 13.

